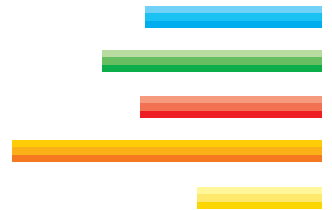

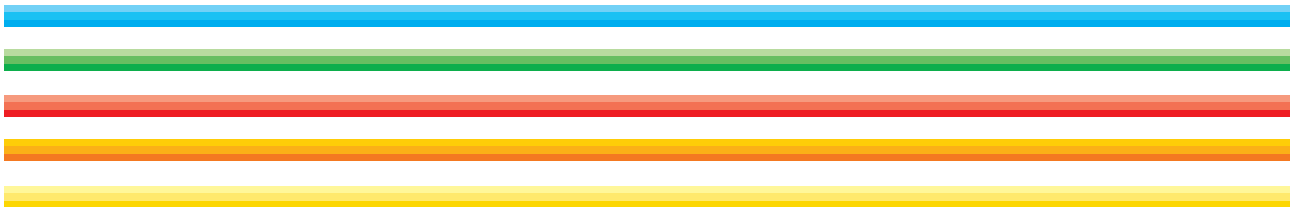
voor feiten
voor openheid
voor inzicht

IBN

MAATSCHAPPELIJK RENDEMENT

Maatschappelijk rendement als basis voor groei

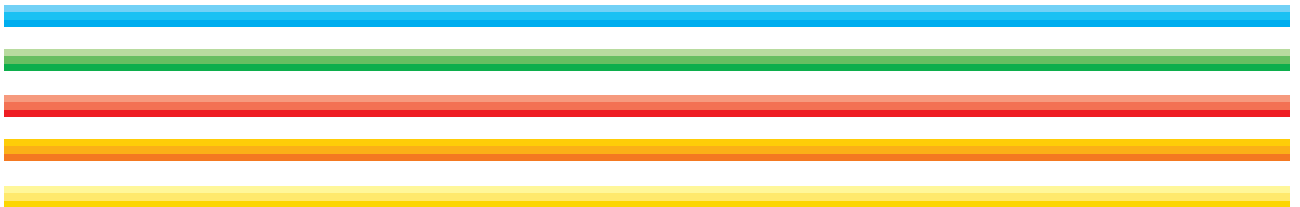

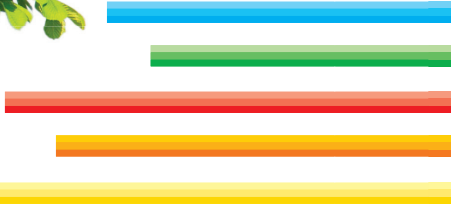
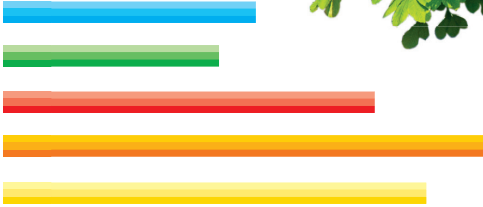
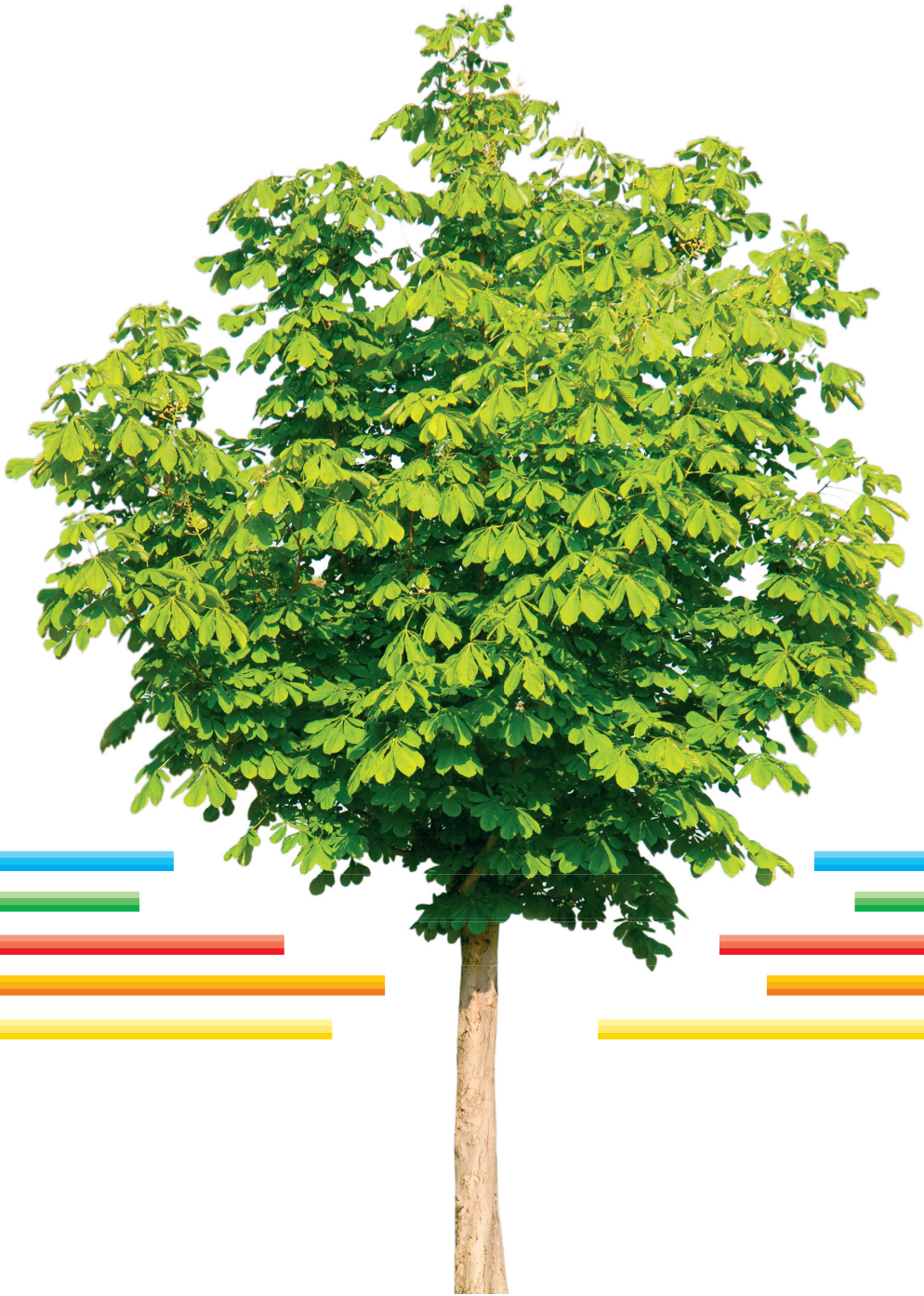
IBN staat voor marktgericht ondernemen met een passie voor mens en maatschappij. Dagelijks brengen wij mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt succesvol naar betaald werk. Dat is onze missie. Ruim 3.800 gemotiveerde medewerkers hebben een passende baan bij of via IBN.

In de markt is IBN succesvol door innovatief en proactief ondernemerschap. De IBN bedrijven steken met kop en schouders uit boven de middelmaat. Om in de markt te kunnen blijven floreren, is het toevoegen van klantwaarde ons devies en gaan wij samenwerkingen aan met andere bedrijven, zoals Vebego en Medica.

Kwaliteitsdenken is onze drijfveer, maar mensen zijn onze bezieling. Want wie het beste uit zichzelf haalt, is in staat tot grootse prestaties.

IBN – de basis voor groei

WAT LEVERT IBN OP VOOR DE MAATSCHAPPIJ?

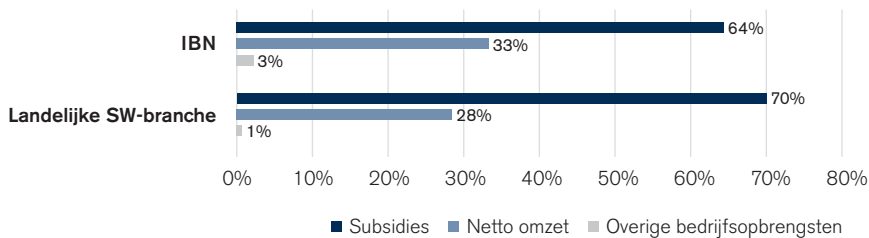
Het maatschappelijk rendement op investeringen ofwel het Social Return on Investment: wat levert IBN op voor de maatschappij? Deze vraag staat centraal in het SROI-onderzoek dat IBN in 2011 heeft laten uitvoeren. SROI staat voor Social Return on Investment en is een methodiek die de impact van IBN op de maatschappij (lees: de gemeenten) uitdrukt in geld. Immers, het feit dat IBN bestaat en dat via IBN bijna 4.000 mensen aan het werk zijn, leidt tot een groot aantal neveneffecten voor de gemeenten. Denk hierbij aan bijvoorbeeld minder uitkeringen, minder gebruik van gezondheidszorg en/of maatschappelijke voorzieningen en extra belastinginkomsten als iemand weer aan het werk gaat. Het SROI-onderzoek is uitgevoerd door PwC en de resultaten zijn bij het gemeentelijk congres van IBN op 21 september 2011 gepresenteerd.

De resultaten zijn opzienbarend. Het aan het werk helpen van bijna 3.000 gesubsidieerde medewerkers door IBN resulteert in een positief resultaat voor de maatschappij, waarbij nog geldt dat een aantal zachte baten niet zijn gekwantificeerd: hogere zelfredzaamheid, hogere eigenwaarde, meer vrije tijd voor en een positief effect op de directe kring rond de medewerker. Bovendien is de werkgelegenheid voor regulier productiepersoneel en kadermedewerkers buiten beschouwing gebleven, evenals de werkgelegenheid bij toeleveranciers van IBN. De effecten hiervan worden nu (oktober 2011) nog door PwC onderzocht.

SROI IN DE PRAKTIJK

IBN behaalt al jaren op rij positieve maatschappelijke rendementen. Dit rendement wordt bestemd met een maatschappelijk doel. Dat wil zeggen dat de behaalde resultaten worden ingezet om de missie van IBN te realiseren: mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt succesvol naar betaald werk brengen. De 12 gemeenten in het werkgebied van IBN hebben de afgelopen jaren al ruim 20 miljoen euro toegekend gekregen als dividend. Met dit bedrag is extra werkgelegenheid gecreëerd voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Per saldo is de 'netto subsidie' die IBN ontvangt daardoor lager dan bij andere sw-bedrijven.

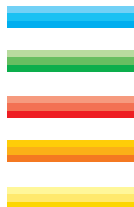

Bron: Cedris Benchmarkrapport, Individuele rapportage bedrijfsvergelijkend onderzoek, 2009

IBN is hiertoe in staat omdat het bedrijfsmodel hierop volledig is ingericht:

- IBN heeft plaatsingsmogelijkheden binnen de eigen IBN bedrijven Facilitair, Productie en Kwekerijen en heeft een groot werkgeversnetwerk voor plaatsingsmogelijkheden buiten IBN. Door deze infrastructuur kan IBN Arbeidsintegratie werk- en trainingsplekken garanderen aan opdrachtgevers.
- Via het zogenoemde budgetdifferentiatiesysteem wordt de totale rijkssubsidie voor de Wet sociale werkvoorziening op persoonsniveau verdeeld. Per persoon wordt hiervoor begeleiding ingekocht, worden eventuele werkplekaanpassingen vergoed evenals andere kosten zoals bijvoorbeeld voor opleidingen.
- Volgens het 'mixed people-principe' werken gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde medewerkers in teams met elkaar samen. Voor de begeleiding is een interventiemodel ontwikkeld waar rond een persoon zeer uiteenlopende vormen van begeleiding zijn georganiseerd.
- IBN beschikt over specifieke expertise en jarenlange ervaring in de omgang met en begeleiding van mensen met een arbeidsbeperking.
- IBN organiseert additioneel werk: werk dat normaliter in de markt niet tot stand komt.
- IBN is in staat de klant volledig te ontzorgen: de gemeentelijke en de niet-gemeentelijke opdrachtgevers.
- De expertise is gebundeld in een organisatie met een gezonde bedrijfsvoering.

Met dit bedrijfsmodel en met behulp van de Wsw-subsidie laat IBN mensen (weer) participeren in het arbeidsproces. In 2010 bedroeg het subsidiebedrag circa 70,7 miljoen euro. Als aandeelhouder van IBN ontvingen de 12 gemeenten in het noordoosten van Noord-Brabant via de dividenduitkering circa 3,1 miljoen euro terug. Per saldo bedraagt de ‘netto-subsidie’ dan ook 67,6 miljoen euro. Met deze investering door de maatschappij worden zowel harde financiële als zachte niet-financiële baten gegeneerd. Het gaat hierbij om een besparing op uitkeringen en toeslagen, meer belastinginkomsten, toegenomen consumptie en toegenomen productiviteit. Deze baten komen terecht bij de Wsw-medewerkers zelf, bij de afnemers van producten en diensten en bij de gemeenten/de maatschappij.

DE HARDE OPBRENGSTEN VAN IBN VOOR DE MAATSCHAPPIJ

De geschatte financiële baten van IBN liggen tussen de 63,3 miljoen euro en de 70,3 miljoen euro.

Besparingen op uitkeringen en toeslagen

Doordat mensen via IBN aan het werk zijn, wordt minder aanspraak gemaakt op een uitkering. Bovendien wordt minder aanspraak gemaakt op toeslagen omdat het gemiddeld inkomen van een IBN-medewerker de hoogte van de uitkering overstijgt. De besparingen op uitkeringen (25,9 miljoen euro) en toeslagen (0,8 miljoen euro) zijn in totaal ruim 26,7 miljoen euro.

Extra inkomsten uit belastingen

Wsw-medewerkers dragen over hun inkomen uit arbeid loonheffing af (berekend op 6,7 miljoen euro). Dit zijn extra inkomsten voor de overheid. Daarnaast draagt de werkgever werkgeverspremies af aan de overheid (berekend op 4,5 miljoen euro). De extra inkomsten voor de maatschappij uit belastingen is 11,2 miljoen euro.

Extra inkomsten uit consumptie

In tegenstelling tot hun eerdere situatie verdienen Wsw-medewerkers loon uit arbeid. Hun inkomen is daardoor gestegen met het verschil tussen hun gemiddelde jaarinkomen en de voorheen ontvangen uitkering, gecorrigeerd voor het deel dat nog dient te worden afgedragen aan belastingen. Het toegenomen inkomen zorgt voor extra consumptie, dat voornamelijk in de Nederlandse (lokale) economie besteed wordt. Dit heeft positieve effecten op de economie die terugvloeien naar de maatschappij. In totaal zijn de extra inkomsten uit consumptie ongeveer 21,8 miljoen euro.

Extra productiviteit

Het creëren van extra banen levert extra productiviteit op. Ervan uitgaande dat IBN banen creëert die er anders niet zouden zijn geweest, neemt de productiviteit van Nederland dus toe. IBN stelt dat de gemiddelde productiviteit van een Wsw-medewerker 38% is. De extra productiviteit die ten goede komt aan de maatschappij is in totaal ongeveer 10,5 miljoen euro.

De totale baten in 2010 zijn daarmee gesteld op 70,3 miljoen euro. Netto levert dit de maatschappij een voordeel op van ongeveer 2,7 miljoen euro. Immers: de netto kosten voor subsidie bedragen 67,6 miljoen euro.

Verdringing?

Een kanttekening hierbij betreft het onderdeel verdringing. De baten van het (laten) deelnemen van mensen met een arbeidshandicap op de arbeidsmarkt hangen in belangrijke mate af van hoeveel andere werkzoekenden, met of zonder afstand tot de arbeidsmarkt, van de markt worden verdrongen. Wanneer een baan voor iemand met een arbeidshandicap ten koste gaat van een baan voor iemand anders, zijn de baten te niet gedaan. Dit verdringingseffect heeft overigens niets te maken met concurrentievervalsing: IBN biedt haar diensten marktconform aan en treedt in concurrentie met andere (niet-gesubsidiëerde) aanbieders van deze diensten. Het verdringingseffect van IBN is beperkt. Dit komt door het IBN

bedrijfsmodel, het organiseren van additioneel werk en het principe van jobcarving (= het scheiden van eenvoudige taken van vakinhoudelijke taken waarbij de eenvoudige taken door een IBN-medewerker worden overgenomen). In het SROI-onderzoek is uitgegaan van een verdringingseffect van 10%. Dit betekent dat de 2.923 banen via IBN in 2010 ten koste zijn gegaan van ongeveer 110 reguliere banen.

Rekening houdend met dit verdringingseffect komen de totale harde financiële baten van IBN voor de maatschappij uit op een bedrag tussen de 63,3 (bij 10% verdringing) en 70,3 miljoen euro (in het geval dat er geen sprake van verdringingseffect is).

Besparingen op uitkeringen en toeslagen	€ 26,7 mln		
Extra inkomsten uit belastingen	€ 11,2 mln		
Extra inkomsten uit consumptie	€ 21,8 mln		
Extra productiviteit	€ 10,5 mln	-	Verdringing 10%
		+	
Totale financiële (harde) baten	€ 70,3 mln	→	€ 63,3 mln

Let op: als gevolg van afronding tellen totalen niet exact op

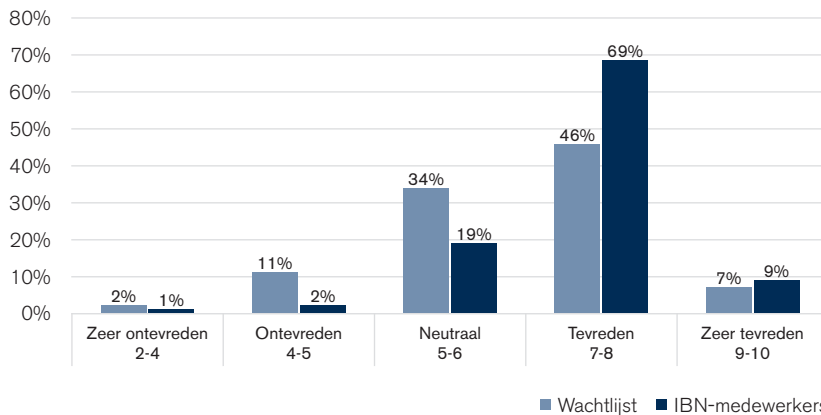
DE ZACHTE BATEN VAN IBN VOOR DE MAATSCHAPPIJ

Naast de harde cijfers van directe baten voor medewerkers, bestaan er ook vele indirecte ofwel zachte baten. Deze baten zijn indirect een gevolg van de activiteiten van IBN en laten zich moeilijker in geld uitdrukken. Onderzoek toont aan dat mensen zonder werk vaker last hebben van depressieve klachten, veelal in samenhang met psychosomatische klachten, minder tevreden zijn, weinig zelfwaardering ervaren en zichzelf minder bekwaam voelen. Doordat IBN mensen aan een baan helpt, ontstaan er naar alle waarschijnlijkheid baten voor deze personen in de vorm van een verhoogde kwaliteit van leven. Door het hebben van een baan krijgen Wsw-medewerkers meer regelmaat in hun leven en ervaren ze een voldoening voor hun zinvolle activiteiten. Positieve effecten op het welzijn en welbevinden van medewerkers stralen uit naar de directe omgeving. Een verbeterde beleving van geluk en gezondheid kan doorwerken op gezinsleden, familie- en kennissenkring. Werken zorgt bovendien voor een toename van sociale contacten en kan leiden tot minder ongewenst gedrag zoals verslavingsproblematiek en overlast.

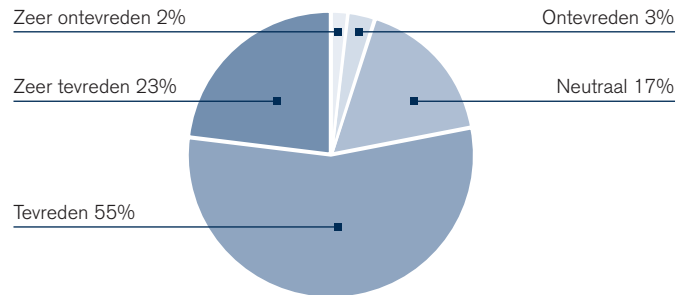
Om deze veronderstellingen te onderbouwen is een enquête uitgevoerd onder 500 medewerkers van IBN en 500 mensen die op de wachtlijst staan en op het moment van het onderzoek dus nog geen baan hebben. De respons van 38%, evenredig verdeeld over beide groepen, maakt dat er een representatieve steekproef is. Uit het onderzoek blijken onomstotelijk de effecten van het hebben van werk:

- **MEDEWERKERS ZIJN GELUKKIGER DAN KANDIDATEN VAN DE WACHTLIJST.** Het gemiddelde rapportcijfer dat medewerkers voor hun leven geven is een 7,2 terwijl kandidaten op de wachtlijst hun leven een 6,3 geven. De groep zeer ontevreden tot ontevreden mensen is bovendien significant groter onder kandidaten van de wachtlijst dan onder de medewerkers. Dit hogere geluksgevoel is doorvertaald naar een kostenbesparing op geestelijke gezondheidszorg van circa 1,6 miljoen euro per jaar.

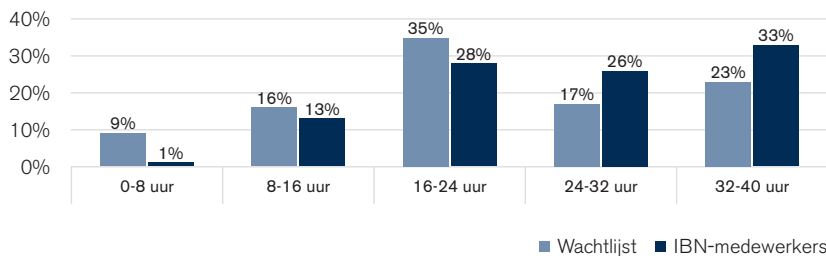
Gemiddeld rapportcijfer 'tevredenheid'
Kandidaten wachtlijst: 6,3 Medewerkers: 7,2

- **HET OVERGROTE DEEL VAN DE MEDEWERKERS (78%) IS TEVREDEN MET HUN BAAN BIJ IBN.** Slechts 5% is ontevreden.

- **IBN MEDEWERKERS WERKEN IN DE PRAKTIJK GEMIDDELD 2 UUR MEER DAN ZE AANVAANKELIJK WENSTEN OF VERWACHTTEN.** Bij IBN werkt een medewerker gemiddeld dus een volle dag per maand meer. Eenmaal aan de slag willen of kunnen mensen meer dan ze vooraf aangeven.

- **IBN MEDEWERKERS SPORLEN MEER EN ZIJN SOCIAAL ACTIEVER.** Gezondheid wordt bepaald door zowel de mentale als de fysieke gezondheid en kan op verschillende manieren positief worden beïnvloed, zoals door sport en sociale activiteiten. Gebleken is dat medewerkers bij IBN meer sporten en sociaal actiever zijn dan voordat zij bij IBN in dienst traden. Bovendien nemen zij eerder het heft in handen door lid te worden van een vereniging als zij dat willen. Het aantal medewerkers dat lid is van een sportvereniging of anderszins sport is 59% tegenover 42% onder kandidaten op de wachtlijst: een verschil van 16%. Het aantal medewerkers dat lid is van een andere club of vereniging is 30% tegenover 16% onder kandidaten op de wachtlijst: een verschil van 14%. Stel dat 10% kan worden bespaard op de zorgkosten omdat mensen sportiever is en sociaal actiever, dan levert dit een besparing op van 1,3 miljoen euro.

DE BALANS

De directe maatschappelijke baten bedroegen in 2010 ongeveer 70,3 miljoen euro. Hierbij kan een deel van de zachte baten worden gevoegd, ter hoogte van 2,9 miljoen euro. Bepaalde elementen zijn hierbij niet meegenomen, zoals de toegenomen vrije tijd van iemand anders die eventueel voor de Wsw-medewerker zou moeten zorgen en de toegenomen levensvreugde van de directe kring rond de Wsw-medewerker. Ook hogere zelfredzaamheid en hogere eigenwaarde van de medewerker laten zich niet in harde cijfers vertalen.

Rekening houdend met de netto-subsidie van 67,6 miljoen euro leidt dit tot een netto positief resultaat van 5,6 miljoen euro. Zelfs als er wordt uitgegaan van een verdringingseffect van 10% dan zijn de baten nagenoeg gelijk aan de kosten (respectievelijk 66,2 miljoen euro en 67,6 miljoen euro). Hierbij is zoals hierboven is vermeld een aantal niet-gekwantificeerde baten niet meegerekend (werkplezier, hogere zelfredzaamheid en eigenwaarde, meer vrije tijd voor en een positief effect op de directe kring rond de medewerker). Bovendien zijn de effecten op de werkgelegenheid van niet-gesubsidieerde IBN-medewerkers en bij toeleveranciers van IBN buiten beschouwing van het rapport gebleven. Deze effecten worden door PwC nader onderzocht zodat een nog vollediger beeld kan worden geschetst van het maatschappelijk rendement van IBN. Met recht kan gesproken worden van maatschappelijk rendement als basis voor groei.

IBN – de basis voor groei
Oktober 2011

